

**ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова Приймальної комісії
Університету ДФС України

П. В. Пашко

2019 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра
на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста)
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за спеціальністю 051 «Економіка»
освітньої програми «Управління бізнес - процесами на підприємстві»**

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного випробування складена для вступників, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка», розроблена відповідно до Методичних рекомендацій підготовки програм та екзаменаційної документації з фахових вступних випробувань, додаткових вступних випробувань, вступних іспитів для вступу на навчання до Університету державної фіскальної служби України.

Програма фахового вступного випробування включає матеріал державної програми з наступних дисциплін:

- «Економіка підприємства»,
- «Стратегія підприємств»,
- «Планування і контроль на підприємстві»,
- «Економіка і організація інноваційної діяльності».

Мета фахового вступного випробування для вступу на здобуття освітнього ступеня магістра: з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, яких вони набули під час навчання на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста), з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем магістра, спеціальності 051 «Економіка» в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Головне завдання фахового вступного випробування полягає в тому, щоб оцінити знання та вміння вступників з комплексу фахових навчальних дисциплін.

Програма фахового вступного випробування зі спеціальності 051 «Економіка», складається з пояснювальної записки, змісту фахового вступного випробування з навчальних дисциплін, критеріїв оцінювання результатів фахового вступного випробування, списку рекомендованих джерел.

Фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі. Кількість тестових завдань у білеті - 50. Структура тестового завдання (тест закритого типу, 4 варіанти відповіді з однією правильною).

2. ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Дисципліна «Економіка підприємства»

Тема 1. Загальна характеристика підприємства

Підприємство як суб'єкт господарювання, його ознаки. Напрямки діяльності підприємств. Види підприємств за класифікаційними ознаками. Добровільні об'єднання підприємств (асоціації, корпорації, консорціуми, концерни, синдикати, трести, холдинги, промислово-фінансові групи): переваги та недоліки їх формування і функціонування. Господарські товариства.

Тема 2. Управління і структура підприємства

Поняття загальної структури та виробничої структури підприємства. Фактори впливу на характер виробничої структури. Типи виробничих структур, їх характеристика. Переваги та недоліки різних типів виробничих структур.

Загальне поняття управління підприємством. Характер управлінської діяльності. Організаційна структура підприємства. Типи організаційних структур управління підприємством (лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, дивізійна, матрична). Переваги та недоліки різних типів організаційних структур управління підприємством.

Тема 3. Інфраструктура підприємства

Поняття, види і значення інфраструктури підприємства. Виробнича інфраструктура підприємства: склад та функції. Призначення соціальної інфраструктури підприємства. Капітальне будівництво. Зміст і організація проектування виробничих об'єктів. Підрядний та господарський способи ведення будівельно-монтажних робіт.

Загальна характеристика системи технічного обслуговування на підприємстві (ремонтне, інструментальне, енергетичне, транспортне та складське господарства)

Тема 4. Виробничі засоби

Склад та структура виробничих засобів. Основні засоби та оборотні активи. Загальні та відмінні ознаки основних виробничих та основних невиробничих засобів. Класифікація основних виробничих засобів(ОВЗ) та їх структура (виробничо-технологічна, видова, вікова та галузева). Тенденції в динаміці структури ОВЗ.

Призначення оцінки ОВЗ. Показники рівня використання ОВЗ. Знос основних виробничих засобів. Види зносу і методи його визначення. Амортизація. Порядок і метод її визначення.

Тема 5. Техніко-технологічна база підприємства

Техніко-технологічна база підприємства як основа ефективного його розвитку. Стратегічна характеристика техніко-технологічної бази підприємства. Основні етапи планування технічного розвитку підприємства.

Виробнича потужність підприємства та її види. Методи розрахунку виробничої потужності. Показники ефективного використання виробничої потужності. Лізинг як форма оновлення технічної бази підприємства.

Тема 6. Персонал підприємства і продуктивність праці

Трудові ресурси і персонал підприємства. Класифікація та структура персоналу. Методика обчислення необхідної чисельності промислово-виробничого персоналу: основних і допоміжних робітників, керівників, спеціалістів та службовців. Оцінка персоналу підприємства.

Економічна категорія продуктивності праці. Показники продуктивності праці, їх розрахунок. Баланс робочого часу та методика його розрахунку.

Тема 7. Оплата праці

Мотивація трудової діяльності працівників: системи та методи. Сучасна політика оплати праці на підприємстві. Функції та види заробітної плати. Державне регулювання оплати праці (мінімальний рівень, споживчий кошик, індексація доходів). Організація оплати праці на підприємстві. Форми і системи заробітної плати. Склад заробітної плати та організація матеріального стимулювання.

Тема 8. Виробничий процес і його організація

Виробничий процес – основа діяльності підприємства. Елементи виробничого процесу. Класифікація виробничого процесу. Виробничий процес як сукупність виробничих операцій. Принципи раціональної організації виробничого процесу.

Ознаки поділу виробництва на типи. Характеристика одиничного, серійного, масового виробництва. Вплив типу виробництва на його ефективність.

Виробничий цикл. Методика обчислення тривалості виробничого циклу. Поточковий і непоточковий методи організації виробництва. Особливості непоточкового виробництва і його різновиди, їх характеристика. Ознаки поточкового виробництва, його переваги і недоліки.

Тема 9. Інноваційні процеси

Загальна характеристика інноваційних процесів. Класифікація інноваційних процесів, новин і нововведень за ознаками. Взаємозв'язок технічних, організаційних, інформаційних та інших нововведень.

Вплив інноваційних процесів на розвиток та ефективність виробництва. Показники ефективності нововведень: народногосподарський та внутрішньогосподарський економічний ефект нововведень.

Тема 10. Нематеріальні ресурси і активи

Нематеріальні ресурси. Інтелектуальна та промислова власність: сутність та об'єкти.

Нематеріальні активи підприємства(патент, ліцензія, авторське право, суміжні права). Ліцензійні угоди та класифікація ліцензій.

Тема 11. Інвестиційні ресурси

Інвестиційні ресурси: поняття, склад і структура. Елементний склад і структура капітальних вкладень. Визначення необхідного обсягу виробничих інвестицій та джерел їх фінансування.

Загальна характеристика та види фінансових інвестицій підприємства. Державне регулювання випуску та обігу цінних паперів. Необхідність та проблеми залучення, види, форми і структура іноземних інвестицій.

Тема 12. Регулювання, прогнозування та планування діяльності підприємства

Економічні функції держави. Методи, принципи і функції державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання. Економічні інструменти державного регулювання: індикативне планування, програми економічного розвитку, фінансова і кредитна політика, система оподаткування доходів підприємств. Прогнозування розвитку підприємств. Методи прогнозування та їх сутнісна характеристика.

Планування як базовий принцип управління підприємством та основа його ефективного економічного розвитку. Сутнісна характеристика видів планування.

Тема 13. Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції

Поняття та класифікація продукції. Обчислення обсягу продукції в фізичних та вартісних одиницях виміру. Показники валової, товарної, реалізованої та чистої продукції. Формування на підприємстві програми випуску продукції(надання послуг).

Маркетинг: суть, функції, принципи і роль в діяльності підприємства. Вивчення ринку, аналіз і прогнозування попиту на продукцію.

Розробка та обґрунтування виробничої програми підприємства.

Тема 14. Витрати і ціни на продукцію

Загальна характеристика витрат та собівартості продукції та послуг. Класифікація витрат на виробництво продукції. Види собівартості продукції.

Обчислення собівартості окремих видів продукції. Склад статей калькуляції та їх розрахунок. Методи планування собівартості продукції. Аналітичні аспекти співвідношення змінних і постійних витрат. Кошторис виробництва. Кошториси прямих і непрямих витрат. Характеристика окремих елементів кошторису.

Суть, функції та елементний склад ціни. Види цін. Методи ціноутворення.

Тема 15. Ефективність діяльності та фінансово-економічні результати

Сутнісна характеристика фінансової діяльності підприємства. Формування і використання фінансових ресурсів підприємства.

Дохід, прибуток. Функції і види прибутку. Формування та використання прибутку підприємства. Рентабельність та її види. Фактори підвищення рентабельності виробництва. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства

за показниками платоспроможності (ліквідності), прибутковості, фінансової стійкості і ділової активності.

Тема 16. Антикризова система господарювання

Поняття і цілі економічної безпеки суб'єктів господарювання. Структурні елементи і схема організації економічної безпеки. Аналітична оцінка рівня економічної безпеки підприємства.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка підприємства»

1. Економіка підприємства: навч. посібник / [Л. Л. Лазебник, Г.П. Ляшенко, В.В. Ткаченко та ін.; – Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. – 500 с. – (Серія «На допомогу студенту УДФСУ», т 26).
2. Економіка підприємства. Теорія і практика [Текст] : навч. посіб./ О. Ю. Могилевська, Т. М. Уфімцева, А. М. Слободяник ; Київ. міжнар. ун-т. - Київ : Вид-во КиМУ, 2017. – 295 с.
3. Економіка підприємства: практикум [Текст] : навч. посіб. / Ю. В. Карпенко, В. В. Бенях ; ВНЗ Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі" (ПУЕТ). - Полтава : ПУЕТ, 2017. – 412.
4. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / Козик В. В. [та ін.]. - Львів: Простір-М, 2017. – 405 с.
5. Економіка гірничого підприємства [Текст] : навч. посіб. / В. А. Шаповал, О. В. Горпинич ; Держ. ВНЗ "Нац. гірн. ун-т". - Дніпро : НГУ, 2017. – 203 с.
6. Економіка підприємства: навч. посіб. / [Г. М. Филюк та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2017. – 191 с.

Дисципліна «Стратегія підприємства»

Тема 1. Загальна характеристика стратегії підприємства

Підприємство як об'єкт стратегії. Підприємство як «відкрита система», його концепція та характерні риси. Порівняльна характеристика «закритого» і «відкритого» типу організації. Модель функціонування підприємства в динамічному середовищі. Принципи стратегії підприємства.

Тема 2. Побудова стратегічної піраміди та підходи до організації розробки стратегії на підприємстві

Побудова стратегічної піраміди. Чотири організаційні рівні розробки стратегії в диверсифікованих і вузькопрофільних компаніях та відмінності в їх побудові. Взаємозв'язок місії, цілей і стратегій у створенні стратегічної піраміди. Основні складові елементи процесу формування стратегії підприємства.

Тема 3. Формування місії та цілей підприємства

Визначення напрямку руху та встановлення орієнтирів діяльності підприємства. Встановлення орієнтирів діяльності підприємства, типи орієнтирів: ідеали, цілі, задачі. Місія – генеральна мета діяльності підприємства. Поняття місії. Зміст місії. Фактори, які впливають на розробку місії (за Ф. Котлером).

Тема 4. Оцінка зовнішнього середовища підприємства

Основні підходи до розуміння середовища організації. Мета та функції стратегічного аналізу. Підходи до опису структури зовнішнього середовища організації: неієрархічна і ієрархічна моделі. Три рівні середовища: зовнішнє середовище (середовище непрямого впливу); проміжне середовище (зовнішнє середовище безпосереднього впливу); внутрішнє середовище організації.

Тема 5. Аналіз внутрішнього потенціалу підприємства

Підходи до аналізу внутрішнього потенціалу підприємства. Поняття аналізу «стратегічного рівня» підприємства. Сутність виробничого потенціалу. Оцінка виробничого потенціалу: ресурсний підхід, структурний підхід, цільовий (проблемно-орієнтований) підхід.

Вихідна інформація для організації дослідження підприємства. Джерело інформації. Методи дослідження.

Тема 6. Методи стратегічного аналізу середовища підприємства

Поняття та основні методи стратегічного аналізу. Визначення стратегічного аналізу. Інструментарій стратегічного аналізу. Етапи стратегічного аналізу. Проведення SWOT-аналізу в організації. Процес SWOT-аналізу за допомогою блоків питань: загальна характеристика об'єкта; фактори зовнішнього середовища організації; визначення місії, цілей та базової стратегії організації; фінанси; маркетинг, інноваційна діяльність; система управління організацією; аналіз результативності та ефективності. Оцінка зовнішнього та внутрішнього середовища організації методом SWOT-аналізу.

Тема 7. Методи генерації й аналізу стратегічних альтернатив розвитку підприємства

Аналіз розриву. Поняття аналізу розриву, його мета та переваги. Схема аналізу розриву. Застосування аналізу розриву в діяльності підприємства. Етапи процесу аналізу розриву. Аналіз динаміки витрат та крива досвіду. Суть аналізу динаміки витрат і кривої досвіду. Фактори, що зумовлюють зниження витрат при збільшенні обсягу виробництва. Переваги та недоліки моделі.

Тема 8. Базові корпоративні стратегії підприємства

Типи базових корпоративних стратегій. Елементи середовища функціонування підприємства, що формують базові корпоративні стратегії та їх можливі стани.

Тема 9. Конкурентні стратегії підприємства

Поняття конкурентної стратегії. Підходи до вироблення стратегій поведіння підприємства на ринку. Поняття конкурентної стратегії, її відмінність від ділової стратегії. Основні підходи до вироблення стратегії поведінки фірми на ринку.

Стратегія лідерства за витратами. Сутність стратегії лідерства за витратами. Встановлення переваги по витратам. Контроль за рухом витрат. Удосконалення ланцюжку вартості. Захист лідерства за витратами від конкурентних сил. Доцільність використання стратегії лідерства за витратами.

Стратегія широкої диференціації. Диференціюючи особливості товару, які збільшують результативність його використання. Утримання витрат по диференціації в розумних межах. В чому полягає привабливість диференціації.

Тема 10. Функціональні стратегії підприємства

Суть та призначення функціональних стратегій. Поняття функціональної стратегії. Місце функціональних стратегій в ієрархії стратегій. Вимоги до функціональних стратегій. Типи функціональних стратегій, їх загальна характеристика. Маркетингова стратегія. Методи розробки стратегії маркетингової діяльності (методи однопродуктового та портфельного аналізу). Модель стратегії системи «ціна-якість». Загальна структура плану (програми) маркетингу.

Стратегія НДПКР (наукових досліджень та розробок). Взаємозв'язок «життєвих циклів» продукту, попиту та технології. Зв'язок загальних конкурентних стратегій та стратегій у галузі досліджень і розробок у формуванні конкурентних переваг.

Тема 11. Операційні стратегії підприємства

Роль операційних стратегій у побудові стратегічної піраміди. Сутність та основна спрямованість операційних стратегій підприємства.

Характеристика основних видів операційних стратегій. Види операційних стратегій: стратегія підвищення якості товару (послуги), стратегія розвитку виробничих потужностей, стратегія ресурсозбереження, стратегія виробничих процесів

Тема 12. Захисні стратегії підприємства та їх реалізація в умовах недобросовісної конкуренції

Недружні поглинання як прояв недобросовісної конкуренції. Різновиди недружніх поглинань: рейдерство, грінмейл, недружнє поглинання.

Захисна стратегія як засіб боротьби підприємства в умовах недобросовісної конкуренції. Підходи А.-А. Томпсона і А.-Дж. Стрікланда до захисту конкурентної переваги. Стратегії захисту за Ф. Котлером: «оборона позицій», «флангова оборона», «упереджувальна оборона». Типові стратегії захисту від недружніх поглинань: стратегії, що пов'язані з акціями підприємства, стратегії, що пов'язані з активами підприємства.

Тема 13. Обґрунтування вибору стратегії підприємства

Стратегічні альтернативи. Формування альтернативних стратегій. Поняття стратегічних альтернатив. Обмеження, що виникають при формування стратегічних альтернатив: рівень наявних фінансових ресурсів, рівень прийнятого ризику, потенційні навички та можливості підприємства, відносини в межах робочих зв'язків підприємства, протидія конкурентів.

Вибір стратегії підприємства. Етапи процесу вибору стратегії. Основні чинники вибору стратегії.

Тема 14. Фактори реалізації стратегії підприємства

Стратегічні зміни на підприємстві. Рівні стратегічних змін (докорінна реорганізація, радикальні зміни, помірні зміни) та їх суть. Протидія організації стратегічним змінам. З'ясування реакції на зміни, матриця «зміна – опір». Форми впровадження змін.

Організаційна структура управління підприємством, як об'єкт стратегічних змін. Поняття організаційної структури управління. Типи організаційних структур управління. Особливості окремих типів структур. Фактори вибору організаційної структури. Зміна організаційної структури.

Тема 15. Стратегічний контроль та оцінка виконання стратегії

Суть та завдання стратегічного контролю. Поняття контролю. Основні завдання стратегічного контролю. Порівняльна характеристика стратегічного та оперативного контролю. Призначення системи стратегічного контролю. Етапи контролю реалізації стратегії підприємства. Елементи системи стратегічного контролю. Чотири елементи системи стратегічного контролю: визначення стандартів, створення системи моніторингових змін, порівняння результатів діяльності підприємства зі встановленими цілями, оцінювання результатів і розробка корегуючих дій.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ

«Стратегія підприємства»

1. Стратегія підприємства енергетики : монографія / К. В. Ущатовський, В. С. Телегін, Ю. Д. Костін ; Харків. нац. ун-т радіоелектроніки. - Харків: Панов А. М., 2017. - 181 с.

2. Стратегія підприємств : навч. посіб. / Залуцька Х. Я. ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Растр-7, 2017. – 247с.

3. Стратегія сталого розвитку на підприємстві: приклад Європи та досвід України [Текст] : монографія / О. В. Жаданос, В. І. Шатоха, А. Л. Петренко. - Дніпро : Дріант, 2017. - 79 с.

4. Стратегія підприємства: підприємницький контекст: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 16-17 листоп. 2017 р. / Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ : КНЕУ, 2017. - 268 с.

5. Розвиток бізнесу: стратегія, проектування, організація та діяльність фірми: [навч. посіб.] / [З. М. Залога та ін.] ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Екон. ф-т, Каф. економіки підприємства. - Львів : Растр - 7, 2018. - 284 с.

Дисципліна «Планування і контроль на підприємстві»

Тема 1. Теоретичні основи планування і контролю на підприємстві

Сутність планування і контролю як функцій управління діяльністю підприємства. Основні загальні функції управління підприємством: планування і прогнозування, організація, мотивація, облік, аналіз і контроль. Принципи планування діяльності підприємства. Принципи планування діяльності в економічній організації: єдність, безперервність, гнучкість, оптимальність тощо.

Тема 2. Система планів підприємства та організація їх розробки

Різновиди планів за класифікаційними ознаками. Види (форми) планування і планів за змістом та формою прояву. Стратегічне планування на підприємстві. Сутність стратегічного планування, його етапи та сучасний інструментарій. Тактичне планування на підприємстві. Сутність та значення тактичного планування. Особливості та відмінності стратегічного і тактичного планування.

Тема 3. Планування обсягів продажу продукції підприємства

План реалізації продукції. Поняття плану збуту продукції. Структура плану обсягу продажу за розділами. Алгоритм планування збуту продукції. Дослідження ринку, життєвого циклу продукції і детермінантів попиту для формування плану збуту. Поняття збуту продукції та маркетингової діяльності підприємства. Організація служби маркетингу на підприємстві. Поняття життєвого циклу товару (ЖЦТ), етапи ЖЦТ. Комплекс маркетингових комунікацій.

Тема 4. Планування виробництва продукції підприємства

Виробнича програма підприємства, її зміст. Поняття виробничої програми, її зміст та основні завдання, зв'язок з іншими розділами поточного плану та вибраною стратегією. Складання програми підприємства.

Планування обсягів виробництва продукції у вартісному виразі. Показники плану, їх різновиди. Методика розрахунку вартісних показників обсягу виробництва: товарної, валової та реалізованої, валового та внутрішньозаводського обороту підприємства, обсягу чистої, нормативно-чистої продукції, незавершеного виробництва (НЗВ) та нормативної вартості обробітку.

Тема 5. Оперативно-календарне планування і контроль на підприємстві

Зміст, мета і завдання оперативно-календарного планування. Сутність оперативно-календарного планування, його мета, зміст і завдання. Роль оперативно-календарного планування в забезпеченості ритмічності виробництва.

Календарно-планові нормативи в оперативно-календарному плануванні. Склад елементів, що характеризують системи оперативно-календарне планування. Планово-облікові одиниці, їх різновиди. Календарно-планові нормативи (розмір партій, деталей та їх періодичність, тривалість виробничого циклу, випередження по запуску і випуску).

Тема 6. Забезпечення операційної діяльності підприємства виробничою потужністю

Визначення максимально можливого випуску продукції за наявної потужності. Чинники, що впливають на збільшення обсягу продукції. Алгоритм розрахунку

виробничої програми (плану виробництва продукції) та її обґрунтування виробничою потужністю. Поняття балансу виробничих потужностей. Структура балансу виробничої потужності за видами. Резерви зростання та використання виробничої потужності. Екстенсивні та інтенсивні резерви зростання та використання виробничої потужності. Фактори, які визначають використання виробничої потужності в умовах ринкових відносин при визначенні резервів її зростання та використання.

Тема 7. Планування матеріально-технічного забезпечення виробництва

Зміст процесу планування матеріально-технічного забезпечення в ринкових відносинах. Поняття матеріального-технічного забезпечення (МТЗ), план матеріально-технічного забезпечення. Зміст процесу планування матеріально-технічного забезпечення в умовах командної та ринкової систем господарювання та оперативне планування МТЗ. Основне завдання та зміст плану МТЗ. Складання балансу матеріальних ресурсів.

Визначення ефективності використання матеріальних ресурсів при плануванні матеріально-технічного забезпечення. Мета визначення ефективності використання матеріально-технічних ресурсів.

Тема 8. Планування чисельності персоналу та фонду оплати праці на підприємстві

Планування чисельності працівників. Поняття персоналу підприємства. Характеристика категорій персоналу (керівники, спеціалісти, службовці, робітники). Поняття професій та спеціальності. Рівень кваліфікації працівників. Напрямки кадрового планування на підприємстві. Порядок визначення явної, облікової та середньооблікової чисельності працівників. Визначення показників плинності, стабільності та рівня дисципліни персоналу. Методика визначення тривалості робочого часу середньооблікового робітника.

Тема 9. Планування витрат на виробництво продукції

Мета та завдання розробки плану собівартості продукції. Мета розробки плану собівартості продукції. Вихідні дані для планування витрат.

Класифікація витрат на виробництво. Фактори, що впливають на рівень витрат підприємства. Залежність витрат підприємства від зміни обсягів господарської діяльності. Класифікація витрат для потреб планування. Групування витрат операційної діяльності за економічними елементами. Складання зведеного кошторису витрат на виробництво та планової (нормативної) калькуляції. Послідовність планування витрат на виробництво. Формування зведеного кошторису витрат на виробництво. Методика складання планової (нормативної) калькуляції.

Тема 10. Фінансове планування і контроль на підприємстві

Зміст і завдання фінансового плану. Зміст Поняття фінансового плану, його основна мета. Види фінансових планів за тривалістю планового періоду (довгострокові, поточні та оперативні). Поняття фінансового планування, його

принципи та основні завдання. Розробка балансу доходів і видатків при складанні фінансового плану. Оперативне фінансове планування, його сутність та значення для виробничо-господарської діяльності підприємства.

Тема 11. Податкове планування на підприємстві

Планування податків на підприємстві. Планування податку на прибуток підприємства; планування податку на додану вартість; планування акцизного збору; планування єдиного податку з суб'єктів малого підприємництва; планування комунального податку та фіксованого сільськогосподарського податку, плати за землю.

Тема 12. Планування організаційно-технічного розвитку підприємства

Планування організаційно-технічного розвитку підприємства. Основне завдання, зміст та етапи планування організаційно-технічного розвитку підприємства. Поняття організаційного розвитку підприємства.

Показники технологічного рівня підприємства. Інтегральний ефект, індекс рентабельності інновацій, норма рентабельності, період окупності.

Планування підвищення ефективності виробництва. Необхідність підвищення економічної ефективності. Система показників економічної ефективності (узагальнюючі показники ефективності, показники ефективності використання праці, показники ефективності використання основних фондів і оборотних коштів, показники ефективності використання матеріальних ресурсів, показники ефективності інвестицій).

Тема 13. Планування оновлення продукції підприємства

Етапи формування програми освоєння нових видів продукції (робіт, послуг). Поняття нової продукції (нового виду продукції). Загальна характеристика планових робіт в системі підготовки і освоєння виробництва нової продукції.

Оптимізаційні планові розрахунки нововведень продукції та планування витрат на підготовку і освоєння виробництва нової продукції.

Концепція життєвого циклу продукції. Характеристика фаз життєвого циклу продукції підприємства. Зв'язок життєвих циклів товарів на ринку.

Тема 14. Бізнес-планування на підприємстві

Сутність бізнес-планування та призначення бізнес-плану. Поняття бізнес-плану, його мета, завдання та призначення. Етапи та технологія розробки бізнес-плану. Загальна характеристика основних розділів бізнес-плану. Зміст резюме. Характеристика продукції, ринків збуту, маркетинг. Виробничий план. Організаційний план. Фінансовий план. Аналіз можливих ризиків та їх страхування. Обговорення бізнес-плану та внесення до нього змін. Перевірка достовірності бізнес-плану в сфері реалізації продукції, матеріального забезпечення, трудових ресурсів та витрат виробництва. Причини відхилень фактичних показників від прогнозних. Система контролю за виконанням бізнес-плану.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ

«Планування і контроль на підприємстві»

1. Андреюк, Наталія Вікторівна. Планування діяльності підприємства. Практикум [Текст] : навч. посіб. / [Андреюк Н. В., Скопенко Н. С., Пашнюк Л. О.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2015. - 191 с. : табл. - Бібліогр.: с. 169-170.;

2. Васюренко, О. В. Планування фінансового потенціалу суб'єктів господарювання [Текст] : монографія / О. В. Васюренко, Н. О. Гнип. - Дніпропетровськ : Форест, 2015. - 233 с. : рис., табл. - Дод. тит. арк. рос., англ. - Бібліогр.: с. 188-210.

3. Єрмаков, Олександр Юхимович. Планування і контроль на підприємстві [Текст] : навч. посіб. для студентів вищ. закл. освіти III-IV рівня акредитації / О. Ю. Єрмаков, М. М. Жибак, С. А. Нестеренко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - 2-ге вид., допов. і перероб. - Київ : Компринт, 2015. - 228 с. : рис., табл. - Бібліогр. : с. 226-227.;

4. Купцова Е.В. Бизнес-планирование: учебник и практикум для академического бакалавриата / Е.В. Купцова; под ред. А.А. Степанова. – М. : Издательство Юрайт, 2017. – 435с. – (Серия : Бакалавр. Академический курс).

5. Погріщук, Борис Васильович. Планування і контроль на підприємстві [Текст] : підруч. для студентів ВНЗ / Б. В. Погріщук, О. І. Марченко ; Терноп. нац. екон. ун-т, Вінниц. навч.-наук. ін-т економіки. - Тернопіль : Крок, 2015. - 682 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 634-645.;

6. Сергеев, А. А. Бизнес-планирование : учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры / А. А. Сергеев. — 3-е изд., испр. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2016. — 463 с. — Серия : Бакалавр и магистр. Академический курс.

7. Ставерська, Тетяна Олександрівна. Фінансове прогнозування і планування прибутку торговельних підприємств [Текст] : монографія / Т. О. Ставерська, Т. О. Сідорова ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. - Харків : Вид-во Іванченка І. С. [вид.], 2015. - 140 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 93-109.

Дисципліна «Економіка та організація інноваційної діяльності»

Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів

Поняття інновацій. Обґрунтування теорії М.Д.Кондратєва. Результати інноваційної діяльності. Комерційне впровадження нової продукції чи нових засобів виробництва. Основні підходи до визначення сутності інновацій. Інноваційна активність. Інноваційна продукція та її склад. Класифікація інновацій. Форми організації нововведень. Система інновацій як основні групи. Соціальна інновація.

Тема 2. Особливості створення інновацій та формування попиту на них

Види попиту за ставленням споживачів до товару – прихований, негативний, надмірний, повноцінний, нерегулярний, нераціональний попит або відсутність будь-якого попиту. Види попиту в залежності від стадії життєвого циклу товару: попит на стадії задуму та розроблення новинки (потенційний попит); попит, що формується на етапі виходу нової продукції на ринок; попит, що формується на етапі

утвердження нової продукції на ринку; попит, що формується на стадії зрілості інноваційної продукції. Внутрішні та зовнішні чинники впливу на попит.

Тема 3. Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення інноваційної діяльності

Складові моніторингу суб'єктів ринку з метою виявлення перспективних напрямів інноваційної діяльності: вивчення споживачів інноваційного товару, аналіз умов конкуренції і рівня науково-технічного потенціалу підприємства, вивчення товару-інновації. Джерела інформації для розроблення нових продуктів.

Тема 4. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності

Стимулювання споживання інновацій сучасного підприємства. Аналіз поведінки споживачів на ринку. Стимулювання (формування) попиту на інновації: реклама, пропаганда (публіситі, паблік рілейшнз), особистий продаж, стимулювання збуту. Позичування на ринку. Внутрішні спонукальні мотиви поведінки споживачів на ринку: за станом споживчої готовності, за здатністю адаптації до нових товарів, за стилем життя і мотивацією їх поведінки.

Тема 5. Сутність та сучасні тенденції інноваційного розвитку

Інноваційний розвиток: детермінанти, моделі. Відмінності між екстенсивним, інтенсивним та інноваційним розвитком. Інновації як фактор забезпечення сталого розвитку та економічного зростання. Сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки. Триєдина концепція сталого розвитку. Напрями розвитку національної інноваційної системи

Тема 6. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності

Сутність державної інноваційної політики. Взаємозв'язок інноваційної, інвестиційної та промислової політики держави. Мета та принципи державної інноваційної політики. Заходи прямого державного впливу на інноваційний процес: фінансування НДДКР та інноваційних проектів за рахунок бюджетних коштів, правове регулювання інноваційної діяльності, формування державної інноваційної інфраструктури та ринку інновацій, моніторинг та прогнозування інноваційних процесів.

Тема 7. Організаційні форми інноваційної діяльності

Інноваційні підприємства та інфраструктура інноваційної діяльності. Характеристика типів конкурентної поведінки інноваційних організацій. Фірми-експлоренти, патієнти, віоленти, комутанти. Організаційні структури підтримки інноваційного підприємництва. Малі фірми. Нові фірми у межах старих компаній. Фірми спін-офф. Інноваційні бізнес-інкубатори. Регіональні науково-технологічні центри. Технопарки (науково-технічні парки). Технополіси.

Тема 8. Система фінансування нововведень

Система фінансування інноваційної діяльності на рівні держави та на рівні окремих суб'єктів підприємницької діяльності. Види фінансування інноваційних

процесів. Обґрунтування джерел фінансування. Прямі та супутні інвестиції. Сутність венчурного фінансування інноваційної діяльності. Особливості венчурного фінансування. Основні принципи мінімізації фінансових ризиків.

Тема 9. Управління інноваційними процесами

Інноваційна діяльність як об'єкт управління. Різниця між інноваційними і стабільними процесами. Сутність управління інноваційним процесом. Завдання, що вирішуються у межах управління продуктовими інноваціями.

Стратегічне планування інноваційної діяльності. Цілі та завдання стратегічного управління інноваційним процесом. Етапи стратегічного планування інноваційної діяльності підприємств. Різновиди інноваційних стратегій. Розробка планів і програм інноваційної діяльності. Економічне обґрунтування інноваційних проектів. Формування ефективних організаційних форм управління інноваціями. Ресурсне забезпечення інноваційних програм і проектів.

Тема 10. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності

Критерії оцінювання і показники ефективності інноваційної діяльності. Поняття ефективності інновацій. Критерії оцінювання інновацій: актуальність, значущість, багатоаспектність. Види ефекту від реалізації інновацій: науково-технічний, економічний, ресурсний, соціальний, екологічний.

Оцінювання економічної ефективності інновацій, спрямованих на зниження рівня виробничих витрат. Відносна економічна ефективність капітальних вкладень. Річна економічна ефективність: умовно-річна економія витрат, фактична економія витрат, річний економічний ефект.

Тема 11. Інноваційна політика підприємства та механізм її формування

Сутність і завдання інноваційної політики підприємства. Визначення інноваційної політики підприємства. Втілення інноваційної політики у планах і програмах підприємства. Урахування особливостей галузі, до якої належить підприємство. Типи інноваційної політики підприємства: наступально-ризикований, наступальний, еволюційний. Взаємозв'язок типів інноваційної політики і видів стратегії підприємства.

Тема 12. Оновлення техніко-технологічної бази підприємства

Поняття технології. Класи найважливіших технологій XXI століття. Визначення технології. Основні види сучасних технологій: макротехнології, критичні технології, технології подвійного призначення, інформаційні технології, нанотехнології, регіональні та глобальні технології.

Етапи життєвого циклу продукту (технології). Поняття життєвого циклу продукту (технології). Життєвий цикл продукту (послуги) за Ф.Котлером. Основні етапи життєвого циклу створення, впровадження та модернізації нововведення. Різноманіття профілів життєвого циклу продукту. Наступальні та оборонні заходи по продовженню життєвого циклу товару.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ «Економіка та організація інноваційної діяльності»

1. Волков О.І., Денисенко М.П., Гречан А.П. та ін. Е 45 Економіка та організація інноваційної діяльності: Підручник (третє видання). – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 662 с
2. Заблоцький Б. Ф. Економіка і організація іноваційної діяльності : навч. посіб. / Б. Ф. Заблоцький. – 2-ге вид. – К. : Ліра-К, 2015. – 428 с.
3. Левченко Ю. Г. Економіка та організація інноваційної діяльності : навч. посіб. / Ю. Г. Левченко. – К. : Кондор, 2015. – 448 с.
4. Формування і розвиток взаємодії учасників інноваційної інфраструктури: теоретичні та прикладні аспекти / [Козик В. В. та ін.] ; за наук. ред. В. В. Козика ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т ”Львів. політехніка”. — Львів : Растр-7, 2017. — 279 с.
5. Череп А. В. Інноваційний менеджмент : підручник / А. В. Череп, Т. В. Пуліна, О. Г. Череп. – Київ : Кондор, 2015. – 442 с.
6. Яненко І. Г. Організаційно-управлінські ресурси інноваційного розвитку економіки: методологія та практика: [монографія] / І. Г. Яненко. – Миколаїв: Вид-ва ЧДУ імені Петра Могили, 2012. – 59 с.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у строки та згідно з Правилами прийому на навчання до Університету державної фіскальної служби України в 2019 році.

Форма проведення – тестова.

Кількість тестових завдань в екзаменаційному білеті –50.

Кожне завдання передбачає чотири варіанти відповіді один із яких правильний.

Тривалість тестування – 2 астрономічні години.

Складеним вважається фахове вступне випробування за результатами якого вступник набрав не менше 50% від загальної кількості балів.

Максимальна кількість балів, яку може набрати вступник за результатами фахового вступного випробування, становить 100 балів, правильна відповідь на один тест – 2 бали.

Шкала переведення кількості правильних відповідей у кількість балів, отриманих за результатами фахового вступного випробування за 100-бальною та 2-бальною шкалою

Кількість вірно виконаних тестових завдань	Кількість балів, отриманих за результатами фахового вступного випробування	Еквівалент оцінки за 2-х бальною шкалою
45-50	90-100	зараховано
40-44	80-89	
35-39	70-79	
30-34	60-69	
25-29	50-59	
Менше 25	Менше 50	не зараховано

4. ЗРАЗОК ЗАВДАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Державна фіскальна служба України
Університет державної фіскальної служби України

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

для проведення фахових вступних випробувань
при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра
на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста)

галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»,
за спеціальністю 051 «Економіка»

освітня програма «Управління бізнес - процесами на підприємстві»

На виконання завдань тесту Вам дається 2 години.

На кожне завдання пропонується 4 варіанти відповіді.

Тільки один варіант відповіді є правильним.

Ніяких виправлень у даних відповідях не допускається.

Вступне тестове завдання з 1 до 50 оцінюється 2-ма балами.

Варіант №

1. Тестові завдання

1. У фонд годинної заробітної плати входить:

- А) додаткова оплата за роботу в нічний час;
- Б) суми доплат;
- В) оплата стипендій;
- Г) правильна відповідь відсутня.

2. Як саме визначається коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів?

- А) відношення позикових коштів до власних;
- Б) відношення власних коштів до позикових;
- В) відношення позикових довгострокових коштів до власних;
- Г) відношення власних оборотних коштів до залучених.

3. Вказати форми оплати праці:

- А) погодинна і відрядна;
- Б) преміальна і акордна;
- В) відрядна і відрядно-прогресивна;
- Г) погодинна і погодинно-преміальна.

4. Закінчіть думку: Ріст продуктивності праці ...

- А) є безмежним;

- Б) не може бути безмежним;
- В) може бути безмежним;
- Г) немає правильної відповіді.

5. Коли почалося вивчення закономірностей технічних нововведень?

- А) початок 18 сторіччя;
- Б) початок 19 сторіччя;
- В) кінець 19 сторіччя;
- Г) початок 20 сторіччя.

6. Вартість підприємства як сформованого єдиного цілого - це:

- А) інвестиційна вартість;
- Б) вартість діючого підприємства;
- В) утилізаційна вартість;
- Г) ліквідаційна вартість.

7. Оферта буває:

- А) тверда і гнучка;
- Б) тверда і вільна;
- В) вільна і регульована;
- Г) вірної відповіді немає.

8. Показники платоспроможності підприємства:

- А) валовий і чистий прибуток;
- Б) коефіцієнт загальної ліквідності;
- В) витрати на 1 грн. товарної продукції;
- Г) коефіцієнт оборотності оборотних активів.

9. Виручка від реалізації продукції становить 100 млн. грн.

Витрати – 80 млн. грн. Визначте балансовий прибуток:

- А) 10 млн. грн.;
- Б) 20 млн. грн.;
- В) 180 млн. грн.;
- Г) 1,25 %.

10. Показники прибутковості:

- А) показники ліквідності та платоспроможності;
- Б) коефіцієнт загальної ліквідності;
- В) коефіцієнт фінансової незалежності;
- Г) вірної відповіді немає

11. Винагорода, за користування авторським правом на літературні твори називається:

- А) паушальна виплата;
Б) гонорар;
В) роялті;
Г) дивіденд.
12. Товариство, учасники якого несуть солідарну відповідальність за своїми зобов'язаннями всім своїм майном називається:
А) товариство з повною відповідальністю;
Б) товариство з обмеженою відповідальністю;
В) акціонерне товариство;
Г) командитне товариство.
13. Реструктуризація, пов'язана з впровадженням інновацій називається:
А) економічна;
Б) технічна;
В) організаційно-правова;
Г) часткова.
14. Якщо тарифна ставка першого розряду – 12,5 грн., а тарифна ставка другого розряду – 12,9 грн., то тарифний коефіцієнт другого розряду:
А) 1,41;
Б) 1,03;
В) 1,25;
Г) 2,05
15. Інжиніринг не включає в себе:
А) проведення техніко-економічних обстежень та інженерно-розвідувальних робіт з будівництва промислових об'єктів;
Б) конструкторське опрацювання об'єктів техніки і технології;
В) надання консультацій з пусконаладжувальних робіт;
Г) фінансове супроводження інженерних робіт.
16. Однією з переваг акціонерних товариств є:
А) існування обмеженої відповідальності акціонерів;
Б) гарантоване збереження комерційних таємниць;
В) максимально можливі спонукальні мотиви акціонерів до ефективного господарювання;
Г) мінімізація господарського ризику.
17. Заробіток робітника за відрядно-преміальною системою визначається:
А) множенням годинної тарифної ставки на кількість відпрацьованих годин;
Б) множенням годинної тарифної ставки на кількість фактично відпрацьованих годин та середній коефіцієнт виконання норм виробітку всіма працівниками;
В) посадовими окладами;
Г) як сума відрядного заробітку і премії.
18. Рівень матеріальних витрат підприємства (без урахування амортизації) на одиницю продукції характеризує показник:
А) матеріаловіддача;
Б) матеріаломісткість;
В) рентабельність матеріальних витрат;
Г) фондоємність.
19. Ефективність використання праці та загальний економічний результат діяльності підприємства:
А) знаходяться у обернено пропорційній залежності;
Б) знижують собівартість продукції;
В) знаходяться у прямо пропорційній залежності;
Г) не пов'язані між собою.
20. Універсальною мірою праці і найширше вживаним об'єктом її нормування є:
А) робоча сила;
Б) робочий час;
В) праця;
Г) час виробництва.
21. Весь робочий час працівників поділяється на:
А) час здійснення виробничого процесу, час перерв;
Б) час виконання виробничого завдання, час зайнятості іншими видами робіт.
В) час роботи устаткування, час виконання виробничого завдання;
Г) час виконання виробничого завдання, час простоїв.
22. Між нормою часу і нормою виробітку існує залежність:
А) пряма;
Б) зворотна;
В) відносна;
Г) непряма.

23. До методів проведення фотографії робочого часу відносять методи:

- А) безпосередніх замірів, моментних спостережень;
- Б) безперервних замірів, моментних спостережень;
- В) безперервних замірів; суцільних спостережень
- Г) суцільних спостережень, момент них спостережень.

24. Поліпшення використання засобів праці відбувається за напрямками:

- А) екстенсивний, інтенсивний;
- Б) екстенсивний, прогресивний;
- В) екстенсивний, традиційний;
- Г) традиційний, інтенсивний.

25. При зростанні продуктивності, трудомісткість:

- А) зменшуватиметься;
- Б) зростатиме;
- В) залишатиметься незмінною;
- Г) немає вірної відповіді.

26. Вартісна оцінка повної трудомісткості товарної продукції підприємства – це:

- А) нормативна чиста продукція;
- Б) нормативна вартість обробітку;
- В) чиста продукція;
- Г) реалізована продукція.

27. Рівень зайнятості – це...

- А) кількісний показник зайнятості;
- Б) якісний показник зайнятості;
- В) вірні відповіді А) та Б);
- Г) кількісний показник рівня економічної активності населення.

28. Внутрішня структура зайнятості аналізується на основі класифікації _____:

- А) форм зайнятості;
- Б) структури зайнятості;
- В) форм та видів зайнятості;
- Г) функцій зайнятості.

29. Найбільша питома вага у запасах переважної більшості підприємств:

- А) транспортного запасу;
- Б) технологічного запасу;

- В) поточного запасу;
- Г) страхового запасу.

30. На рівень економічної безпеки підприємства впливають чинники:

- А) попиту на продукцію;
- Б) зовнішньої конкуренції;
- В) ефективності використання основних засобів;
- Г) демографічні фактори.

31. Рівень якості, що відповідає мінімальній величині загальних суспільних витрат на виробництво і експлуатацію продукції, є:

- А) абсолютним;
- Б) оптимальним;
- В) відносним;
- Г) перспективним.

32. Форма організації, за якої виробництво забезпечується одночасним розвитком багатьох технологічно не пов'язаних видів виробництва та значним розширенням номенклатури та асортименту продукції називається:

- А) комбінування;
- Б) диверсифікація;
- В) кооперація;
- Г) конверсія.

33. Індексація балансової вартості основних засобів здійснюється з метою:

- А) врахування справедливої вартості;
- Б) врахування інфляції;
- В) врахування ступеня зносу;
- Г) всі відповіді правильні.

34. Трудомісткість характеризує:

- А) кількість продукції, виробленої за одиницю часу, що припадає на одного робітника;
- Б) витрати праці на виробництво запланованого обсягу продукції;
- В) кількість робочого часу, витраченого на виробництво одиниці продукції;
- Г) вартість продукції, виробленої за одиницю часу.

35. Інновації, що призводять до еволюційних змін у сфері діяльності підприємств і не чинять істотного впливу на загальну ефективність їх діяльності називаються:

- А) глобальні;
- Б) організаційні;
- В) галузеві;
- Г) локальні.

36. Якщо вартість основних засобів на початок року становила – 15 млн. грн., з 1 квітня введено основних засобів на суму 3 млн. грн., з 1 травня виведено основних фондів на суму 2 млн. грн., то середньорічна вартість основних засобів:

- А) 15,92 млн. грн.;
- Б) 16 млн. грн.;
- В) 14,42 млн. грн.;
- Г) немає правильної відповіді.

37. Якщо продукція користується зростаючим попитом, то доцільним є:

- А) введення додаткових виробничих потужностей;
- Б) здійснення розширеного відтворення основних виробничих засобів;
- В) технічне переозброєння підприємства;
- Г) всі відповіді правильні.

38. Економічно вигіднішою є:

- А) відрядна форма зарплати;
- Б) погодинна форма зарплати;
- В) відрядна чи погодинна форма зарплати залежно від умов виробництва;
- Г) відрядна чи погодинна форма зарплати залежно від умов колективного договору.

39. Не проводиться індексація основних засобів:

- А) включених до другої групи основних засобів;
- Б) у разі дефляції;
- В) включених до першої групи основних засобів;
- Г) якщо амортизовано понад 50 % первісної вартості.

40. До капітальних вкладень підприємства не належить:

- А) реконструкція;
- Б) розширення;
- В) амортизація;
- Г) нове будівництво.

41. Найбільш узагальнюючим показником рентабельності діяльності підприємства є:

- А) рентабельність продукції;
- Б) рентабельність виробничого потенціалу;
- В) рентабельність витрат;
- Г) рентабельність продажу.

42. Для амортизації нематеріальних активів застосовується метод амортизації:

- А) кумулятивний;
- Б) виробничий;
- В) прямолінійний;
- Г) всі перераховані.

43. Система технічного обслуговування підприємства не включає:

- А) ремонтно-механічний цех;
- Б) ремонтні бази;
- В) комунальні мережі;
- Г) складське господарство.

44. Головним завданням оперативного-календарного планування на підприємствах серійного виробництва є:

- А) забезпечення своєчасного виготовлення різних виробів відповідно до узгоджених темпів, встановлених замовниками;
- Б) рівномірне завантаження і роботи всіх виробничих підрозділів;
- В) забезпечення періодичності виготовлення виробів відповідно до плану при повному та рівномірному завантаженні устаткування;
- Г) забезпечення безперервного руху деталей.

45. Головним завданням оперативного-календарного планування на підприємствах масового виробництва є:

- А) забезпечення своєчасного виготовлення різних виробів відповідно до узгоджених темпів, встановлених замовниками;
- Б) рівномірне завантаження і роботи всіх виробничих підрозділів;
- В) забезпечення періодичності виготовлення виробів відповідно до плану при повному та рівномірному завантаженні устаткування;
- Г) забезпечення безперервного руху деталей.

46. На підприємствах дрібносерійного виробництва поширено:
- А) децентралізовану систему постачання цехів;
 - Б) централізовану систему робочих місць;
 - В) постачання «точно в годину»;
 - Г) інтегровану систему.
47. На підприємствах багатосерійного виробництва поширено:
- А) децентралізовану систему постачання цехів;
 - Б) централізовану систему робочих місць;
 - В) постачання «точно в годину»;
 - Г) інтегровану систему.
48. Специфічними операціями, що їх виконує біржове підприємництво є
- А) ф'ючерсний контракт, опціон;
 - Б) опціон, агентування;
 - В) контракт, договір купівлі-продажу;
 - Г) концесія.
49. До основних форм заробітної плати відносять:
- А) погодинна та відрядна;
 - Б) погодинна та тарифна;
 - В) погодинна, відрядна та бригадна;
 - Г) відрядна, бригадна та тарифна.
50. Якщо: обсяг виготовленої продукції – 62 од., відрядна розцінка – 2,7 грн. од. Розмір заробітної плати при прямій відрядній системі оплати праці складе:
- А) 167,4 грн;
 - Б) 0,04 грн;
 - В) 22,96 ;
 - Г) немає вірної відповіді.

Голова фахової атестаційної комісії _____ О. І. Марченко

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреюк, Наталія Вікторівна. Планування діяльності підприємства. Практикум [Текст] : навч. посіб. / [Андреюк Н. В., Скопенко Н. С., Пашнюк Л. О.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2015. - 191 с.
2. Васюренко О. В. Планування фінансового потенціалу суб'єктів господарювання [Текст] : монографія / О. В. Васюренко, Н. О. Гнип. - Дніпропетровськ : Форест, 2015. - 233 с. : рис., табл. - Дод. тит. арк. рос., англ. - Бібліогр.: с. 188-210.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV зі змінами від 11.03.2007 [Електронний ресурс] - режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погріщук; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Терноп. нац. екон. ун-т.— 2-е вид., переробл. та допов. — К. : Центр учб. л-ри, 2012. — 303 с.
5. Гриньова В. М. Оцінка результативності інноваційної діяльності підприємства / Гриньова В. М., Бутенко Д. С. — Х. : ХНЕУ, 2013. — 227 с.
6. Гриньова В.М. Економіка праці та соціально-трудова відносини: Навч. посіб. / В.М. Гриньова, Г.Ю. Шульга. - К.: "Знання", 2010. - 310 с.
7. Економіка підприємства: навч. посібник / [Л. Л. Лазебник, Г.П. Ляшенко, В.В. Ткаченко та ін.; – Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. – 500 с. – (Серія «На допомогу студенту УДФСУ», т 26).
8. Економіка підприємства : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл. / С.П.Кирильчук та ін.]; за заг. ред. С. П. Кирильчук; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Крим. екон. ін-т, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана". — Сімф. : КНЕУ ім. В.Гетьмана, 2013. — 442 с.
9. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / Козик В. В. [та ін.]. - Львів: Простір-М, 2017. – 405 с.
10. Економіка підприємства. Теорія і практика [Текст] : навч. посіб. / О. Ю. Могилевська, Т. М. Уфимцева, А. М. Слободяник ; Київ. міжнар. ун-т. - Київ : Вид-во КиМУ, 2017. – 295 с.
11. Економіка підприємства : навч. посіб. / [Г. М. Филюк та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2017. – 191 с.
12. Економіка підприємства: практикум [Текст] : навч. посіб. / Ю. В. Карпенко, В. В. Бенях ; ВНЗ Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі" (ПУЕТ). - Полтава : ПУЕТ, 2017. – 412.
13. Єрмаков, Олександр Юхимович. Планування і контроль на підприємства: навч. посіб. / О. Ю. Єрмаков, М. М. Жибак, С. А. Нестеренко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - 2-ге вид., допов. і перероб. - Київ : Компринт, 2015. - 228 с.
14. Заблоцький Б. Ф. Економіка і організація іноваційної діяльності : навч. посіб. / Б. Ф. Заблоцький. – 2-ге вид. – К. : Ліра-К, 2015. – 428 с.
15. Крупка Ю. М. Правові основи підприємницької діяльності : навчальний посібник / Ю.М. Крупка. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 480 с.
16. Купцова Е.В. Бизнес-планирование: учебник и практикум для академического

бакалавриата / Е.В. Купцова; под ред. А.А. Степанова. – М. : Издательство Юрайт, 2017. – 435с.

17. Левченко Ю. Г. Економіка та організація інноваційної діяльності : навч. посіб. / Ю. Г. Левченко. – К. : Кондор, 2015. – 448 с.

18. Основи бізнесу: [навчальний посібник] / Я. С. Ларіна, С. В. Мочерний, В. М. Фомішина, С. І. Чеботар – К. : Академвидав, 2009. – 384 с.

19. Основи підприємництва: [навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів] / В. І. Депутат, О. О. Кожемяченко, Л. В. Овчаренко, Т. П. Ткаченко. – К. : КНТ, 2009. – 64с.

20. Підприємництво та його оподаткування [текст]: навч. посіб. 2-е вид. перероб. та доп. / Л.М. Гаєвська, О.І. Марченко, Т.В. Паєнтко - К.: “Центр учбової літератури”, 2014. – 165 с.

21. Погріщук, Борис Васильович. Планування і контроль на підприємстві [Текст] : підруч. для студентів ВНЗ / Б. В. Погріщук, О. І. Марченко ; Терноп. нац. екон. ун-т, Вінниц. навч.-наук. ін-т економіки. - Тернопіль : Крок, 2015. - 682 с.

22. Податковий кодекс України: від 02.12.2010 № 2755-VI. [Електронний ресурс] - режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

23. Про інноваційну діяльність: закон України № 40-IV від 04.07.2002 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua

24. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: закон України №433-IV від 16.01.2003 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua

25. Розвиток бізнесу: стратегія, проектування, організація та діяльність фірми (тестові завдання) [Текст] : [навч. посіб.] / [З. М. Залога та ін.] ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів : Растр - 7, 2018. - 284 с.

26. Сергеев А. А. Бизнес-планирование : учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры / А. А. Сергеев. — 3-е изд., испр. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2016. — 463 с.

27. Стратегія підприємства [Текст] : навч. посіб. / Залуцька Х. Я. ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Растр-7, 2017. – 247с.

28. Стратегія підприємства: підприємницький контекст [Текст] : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 16-17 листоп. 2017 р. / Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ : КНЕУ, 2017. - 268 с.

29. Стратегія сталого розвитку на підприємстві: приклад Європи та досвід України [Текст] : монографія / О. В. Жаданос, В. І. Шатоха, А. Л. Петренко. - Дніпро : Дріант, 2017. - 79 с.

30. Сумець О. М. Витрати підприємства як об'єкт управління / О. С. Сумець, С.С.Васюта, П. С. Сиромятніков; Акад. внутр. військ МВС України, Каф. менеджменту й віськ. госп-ва.— Препринт. — Х. : Міськдрук, 2012. — 37 с.

31. Управление персоналом организации. [Текст] : Учебник / Под. Ред. А.Я.Кибанова. -2-е зд. –М.: ИНФРА-М, 2002. -640с.

32. Формування і розвиток взаємодії учасників інноваційної інфраструктури: теоретичні та прикладні аспекти / [Козик В. В. та ін.] ; за наук. ред. В. В. Козика; Нац. ун-т "Львів. політехніка". — Львів : Растр-7, 2017. — 279 с.

33. Череп А. В. Інноваційний менеджмент : підручник / А. В. Череп, Т. В. Пуліна, О. Г. Череп. – Київ : Кондор, 2015. – 442 с.

34. Шаманська О.І. Інноваційна діяльність підприємств України: проблеми сьогодення та перспективи розвитку/ О.І. Шаманська, В. П. Олійник// "Ефективна економіка". - 2013.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2560>
35. Шевців Л. Ю. Логістичні витрати підприємства: формування та оцінювання / Л. Ю. Шевців, І. Петецький; [наук. ред. Є. В. Петецький]; М-во фінансів України, Львів. держ. фін. акад. — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2011. — 243 с.
36. Яненко І. Г. Організаційно-управлінські ресурси інноваційного розвитку економіки: методологія та практика: [монографія] / І. Г. Яненко. – Миколаїв: Вид-ва ЧДУ імені Петра Могили, 2012. – 59 с.
37. Янковець Т. М. Економіка і планування : навч. посіб. для студентів/ Т. М. Янковець; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. - Київ : КНУТД, 2015. - 243 с. - Бібліогр.: с. 234-240 - укр.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

1. Офіційний портал Верховної Ради України. URL:<http://www.rada.gov.ua>(дата звернення 25.08.2016).
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV зі змінами від 11.03.2007 URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/43615/print1447958034380848>(дата звернення 25.08.2016).
3. Податковий кодекс України: від 02.12.2010 № 2755-VI. URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print1477464372311289> (дата звернення 25.08.2016).
4. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: закон України № 433-IV від 16.01.2003. URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3715-17/print1478113327163693>(дата звернення 25.08.2016).
5. Про інноваційну діяльність: закон України № 40-IV від 04.07.2002. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15/print1447958034380848>(дата звернення 25.08.2016).
6. Шаманська О.І. Інноваційна діяльність підприємств України: проблеми сьогодення та перспективи розвитку/ О.І. Шаманська, В. П. Олійник// "Ефективна економіка". 2013. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2560>(дата звернення 25.08.2016).

**Голова фахової атестаційної комісії,
к.е.н., доцент**

О. І. Марченко